

Til: Utdannings og forskningskomiteen
Fra: HLF (Hørselshemmedes Landsforbund)
Dato: 17. oktober 2018

Statsbudsjettet 2019

HLF – Hørselshemmedes landsforbund er en interesseorganisasjon for landets hørselshemmede. De fleste hørselshemmede barn og unge med talespråk går i vanlig skole, og har behov for tilrettelagt undervisning. Viktig for disse når det gjelder læring er lærerens kompetanse og holdning, teknisk tilrettelegging, fysiske forhold og psykososiale forhold.

Programkategori 07.20 Grunnopplæringa, kapittel 226, post 22 videreutdanning for lærarar og skoleleiarar

Merknad 1: HLF ber om det utarbeides en plan som sikrer nødvendig opplæring av lærere med tilstrekkelig pedagogisk kunnskap om undervisning av barn med, og om, deres utfordringer.

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) har dokumentert at talespråklige hørselshemmede barn i ordinær barnehage og skole i større grad enn andre elever mister faglig læring, de faller utenfor sosialt, og har ikke innflytelse på egen lærings situasjon. ¹ Rapporten påpeker at for å lykkes med inkludering er en viktig faktor god spesialpedagogisk kunnskap om hørselsutfordringer hos lærere. HLF gjennomførte våren 2017 en mobbeundersøkelse som viser følgende:

- 55% av de hørselshemmede barna i undersøkelsen rapporterer om mobbing i skolen
- 6 av 10 svarer at det skjedde i klasserommet
- 1 av 3 sier at skolen visste om mobbingen, men ikke gjorde noe.

Frisvar viser at en del av det elever ser som mobbing kan være lærere som ikke vil bruke hørselsteknisk utstyr i klasserommet, noe som også kan oppleves som trakassering. Fravær av spesialpedagogisk hørselskunnskap hos lærere kan ha alvorlige konsekvenser for læring og sosialt samspill.

For å gi unge hørselshemmede best mulig læringsbetingelser og et godt miljø er det viktig at kunnskap om hørsel, en usynlig funksjonshemming, blir en del av en slik satsning. Inkludering i skolen for alle er et mål, og lærere møter derfor en stadig mer kompleks skolehverdag. Skolen må rustes slik at lærere er kompetente til å møte denne virkeligheten.

Post 22 viser en nedgang på 68 millioner, og intet løft når det gjelder nødvendig kunnskap for å undervise barn og unge som trenger spesialundervisning. Samtidig er inkludering og mindre

¹ (NTNU 2018 v/Patrick Kermit: Hørselshemmede barns og unges opplæringsmessige og sosiale vilkår i barnehage og skole).

spesialundervisning i skolen politiske prioriteringer. I årets budsjett ser vi, igjen, at barn og unge med spesielle utfordringer er nedprioritert.

Oppfølging av anmodningsvedtak nr 901, Rett til spesialundervisning av fagpersoner

Merknad 3: HLF støtter FFO som i sine merknader til statsbudsjett 2019 ber komiteen etterspørre oppfølging av anmodningsvedtak 901, og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et lovforslag, der elever med spesialundervisning sikres rett til opplæring av fagpersoner med godkjent relevant utdanning.

Programkategori 07.20, kapittel 225, Universell utforming

Merknad: det bevilges 100 millioner i egen tilskuddspost til universell utforming av eksisterende skolebygg i kommunene, for å følge opp Veikartet for universell utforming i kapittel 225 Tiltak i grunnopplæringa.

- Til orientering har HLF også tatt dette opp i Arbeids- og sosialkomiteen (Kap 872 post 21 og 71) og i Kommunal- og forvaltningskomiteen (kapittel 571).

God utforming av skolebygg vil gi bedre læringsbetingelser og et bedre liv for barn og unge med utfordringer, men også for alle andre. Kunnskapsdepartementet har også et koordineringsansvar for FNS berekraftsmål 4: sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring.

Hele 80 prosent av norske skoler er ikke tilgjengelige for elever med funksjonshemming. I Regjeringens politiske plattform skrives det at skoler og undervisningsbygg skal prioriteres i arbeidet med universell utforming. I 2018 kom forslag til en nasjonal plan for å oppgradere alle grunnskolenes bygg og uteområder (Veikart for universell utforming av eksisterende skolebygg), slik at alle barn kan gå på sin nærskole innen 2030. Etablering av veikartprosjektet går frem til 2020. Deretter starter en kartlegging. Kartleggingen bør starte opp allerede i 2019, og midler bør bevilges fra 2019.

Det må være et politisk mål å gjøre skolene universelt utformet, for å sikre god læring og sosialt samspill for alle, både elever og lærere.

Programkategori 07.20, kapittel 227, post 74

HLF vil takke for tilskott til Briskeby videregående skole. Skolen gir hørselshemmede elever som sliter i vanlig skole et sikkerhetsnett for å komme seg gjennom videregående skole med et tilrettelagt skoletilbud, og hvor elever kan søke seg inn fra hele landet. Undervisningen skjer etter talespråklig metode. Vi ser at flere og flere hørselshemmede søker seg inn, noe som reflekterer det store behovet for en skole med kunnskap om undervisning av hørselshemmede elever. Skolen kan vise til gode resultater med elever som gjennomfører videregående, og som dermed har gode muligheter for videre utdanning eller jobb.

